

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри акушерства та гінекології ПВНЗ «Київський медичний університет Української асоціації народної медицини» **Сенчука Анатолія Яковича** на дисертаційну роботу **Капшук Ірини Миколаївни «Обґрунтування диференційованих підходів до лікування синдрому полікістозних яєчників у жінок залежно від конституціональних особливостей»**, поданої до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01 при ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

1. Актуальність обраної теми дисертації

Синдром полікістозних яєчників (СПКЯ) – одна з найактуальніших проблем сучасної гінекології та репродуктології, це стан, який негативно відбивається на функціонуванні всіх органів та систем організму жінки. Незважаючи на досягнення сучасної медицини та науки, все ще тривають дискусії щодо єдиних діагностичних критеріїв зазначеного синдрому. Так, на останньому засіданні Європейської спілки ендокринології (ESE 2014 р) було зроблено акцент на фенотиповому розмаїтті проявів СПКЯ, що може бути зумовлено множинними патогенетичними ланками в розвитку даної патології.

Предметом уваги науковців на сучасному етапі є роль генетичних чинників, екзогенних факторів на етапі внутрішньоутробного розвитку, метаболічних складників, а також жирової тканини як ендокринного органу в формуванні СПКЯ. Ожиріння в умовах сьогодення набуває масштабів епідемії, а поширеність надлишку маси тіла у жінок із СПКЯ вища, ніж у популяції. Водночас залишаються не до кінця вивченими механізми розвитку СПКЯ за різних типів розподілу жирової тканини, а також її роль у формуванні зазначеної патології за нормальної маси тіла. Відсутність єдиних систематизованих підходів до лікування СПКЯ вимагає вдосконалення наявних і пошук нових,

патогенетично обґрунтованих лікувально-діагностичних заходів для цього контингенту пацієнток з урахуванням їх індивідуальних фенотипів.

Саме тому дисертаційну роботу Капшук І.М, в якій вивчено особливості перебігу СПКЯ у жінок з урахуванням їх конституційних особливостей, а також розроблені диференційовані підходи до лікування даної патології, можна вважати науково обґрунтованою, своєчасною та актуальною.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ДУ «ІПАГ НАМН України» в ході комплексної теми «Удосконалити діагностику та лікування синдрому полікістозних яєчників у молодих жінок» (номер держреєстрації теми 01.11.U002058). Проведені дослідження узгоджуються з державною програмою «Репродуктивне здоров'я», схваленою постановою Кабінету Міністрів України № 1849 від 27.12.2006 р. і спільним Наказом МОЗ та АМН України № 372/34 від 01.07.2007 р.

3. Наукова новизна отриманих результатів

У даній дисертаційній роботі вивчено особливості клінічного перебігу, гормонального гомеостазу, функціонального стану жирової тканини, анатомо-морфологічної будови яєчників у жінок із СПКЯ та різними конституціональними типами. Доведена роль наявності ожиріння та типу розподілу жирової тканини в формуванні певного фенотипу СПКЯ. Вивчена роль дисфункції жирової тканини в механізмі розвитку СПКЯ не лише за ожиріння, а й за нормальної маси тіла. Встановлена роль дефіциту вітаміну D у патогенезі СПКЯ. Показано, що дисліпідемії розвиваються за даної патології не лише у разі ожиріння, а й за нормальної маси тіла. Вивчено особливості гемодинаміки в інтраоваріальних судинах у жінок зі СПКЯ, а також детально описані структурні особливості судин яєчників за даними морфологічного дослідження.

4. Теоретичне значення результатів дослідження

Теоретична цінність роботи міститься в її новизні. Одержані результати дозволили розширити теоретичні знання відносно патогенетичних ланок СПКЯ у жінок з різними конституціональними типами, ролі жирової тканини та недостатності вітаміну D у формуванні даної патології. Результати проведених досліджень дали змогу обґрунтувати доцільність застосування диференційованих підходів до лікування жінок з СПКЯ з урахуванням їх конституціональних особливостей.

5. Практичне значення результатів дослідження

Автором розроблені та доповнені рекомендації щодо діагностики СПКЯ. Доведена доцільність залучення до діагностичної схеми жінок з СПКЯ оцінки антропометричних параметрів з визначенням показника окружність талії / окружність стегон, а також вмісту жирової тканини. Обґрунтована необхідність оцінки показників ліпідного обміну у пацієток з СПКЯ не лише за надлишку маси тіла, а і за нормальної маси тіла. Показано, що оцінка доплерометричних показників в інтраоваріальних судинах у жінок із СПКЯ може підвищити точність діагностики СПКЯ.

Доведена доцільність залучення до діагностичних схем СПКЯ обстеження жінок на вміст 25-гідроксिवітаміну D, а також необхідність вчасної корекції D-гіповітамінозу.

Для практичної охорони здоров'я вперше запропоновано алгоритм диференційованого підходу до лікування СПКЯ у жінок з урахуванням їх конституціональних особливостей.

6. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі

Мета роботи конкретна, завдання чітко визначені. Оцінка достовірності наукових результатів дослідження підтверджується репрезентативною кількістю досліджень 200 жінок, яких було розподілено на три групи залежно від наявності ожиріння та типу розподілу жирової тканини. Контрольну групу утворили 50 здорових жінок.

Багатоплановість методичних підходів, застосованих автором для досягнення мети, гарантує абсолютну доброякісність та високу достовірність отриманої наукової інформації. Вірогідність отриманих результатів та висновків роботи забезпечена різносторонньою статистичною обробкою та репрезентативністю створених груп спостереження, аргументованістю вибору об'єкта та предмету дослідження, чітким літературним обґрунтуванням обраних методів підготовки та препаратів.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і в авторефераті

Дисертаційна робота оформлена на 173 сторінках тексту. Побудована за стандартним типом і складається зі вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, 6 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, рекомендацій щодо практичного використання отриманих результатів, списку використаних джерел (усього 203 найменування). Робота ілюстрована 42 таблицями та 54 рисунками.

У вступі визначена актуальність обраної теми, сформульовані мета та задачі дослідження, наукова новизна та практична значущість роботи. Вступ написаний чітко, містить обґрунтування актуальності та мети дослідження.

В огляді літератури подані сучасні погляди на проблему СПКЯ та сучасні підходи до корекції даної патології.

У другому розділі «Матеріали та методи дослідження» викладені методи обстеження, застосовані в дисертаційній роботі: клінічні, лабораторні, інструментальні, експериментальні, морфологічні, статистичні. Методи, застосовані дисертантом різноманітні, відповідають сучасним вимогам та меті дисертаційного дослідження.

У третьому розділі наведені клініко-анамнестичні особливості перебігу СПКЯ у жінок залежно від наявності надлишку маси тіла та типу розподілу

жирової тканини. Показано, що наявність та тип розподілу жирової тканини є одним з чинників, що впливають на формування певного фенотипу СПКЯ.

Четвертий розділ відображає особливості гормонального гомеостазу, де зазначено, що за СПКЯ і нормальної маси тіла розвивається гіперандрогенія, абсолютна гіпоестрогнемія та в 1,3 рази підвищується рівень АМГ. За СПКЯ на тлі ожиріння окрім гіперандрогенії відбувається активація функції наднирників.

П'ятий розділ присвячений вивченню стану карбогідратного, ліпідного обмінів та стану жирової тканини за СПКЯ. Детально вивчена та доведена роль дисфункції жирової тканини за даної патології не лише за надлишку маси тіла, а й за нормальної маси тіла, що проявлялось підвищенням рівня прозапальних адипоцитокінів, лептину, а також зниженням рівня адипонектину. Детально вивчені кореляційні взаємозв'язки адипоцитокінів з антропометричними гормональними показниками.

У шостому розділі описані результати експериментального дослідження, в якому було показано, що гіповітаміноз D у лабораторних щурів в пубертатний період призводить до морфоструктурних змін яєчників, характерних для СПКЯ. Також описані дослідження, що вказуть на роль вітаміну D у формуванні інсулінорезистентності, ожиріння та порушення синтезу адипоцитокінів у пацієток зі СПКЯ.

Сьомий розділ відображає ультразвукові характеристики стану яєчників за СПКЯ, а також морфологічну будову яєчників з детальним вивченням стану судин у пацієток груп спостережень. Слід відзначити високу наукову цінність поданих матеріалів, їх якість і гарне відображення у фотоматеріалах.

У восьмому розділі дисертантом запропоновані нові підходи до лікування СПКЯ з урахуванням конституціональних особливостей жінок із залученням до схеми лікування препаратів, що впливають на корекцію гіперандрогенії, інсулінорезистентності, дисфункцію жирової тканини, покращення стану судин та нормалізують рівень вітаміну D.

У розділі «Обговорення отриманих результатів дослідження» дисертантка зіставила отримані результати досліджень та літературні дані з обговорюваної проблеми.

Висновки складаються з 9 пунктів, логічні, впливають зі змісту дисертації, достатньо обґрунтовані, мають значення для теорії та практики медицини.

Автореферат і опубліковані статі відображають зміст дисертації. Автор має 11 друкованих праць та 1 патент України на корисну модель.

8. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту і оформлення

Суттєвих зауважень до змісту та форми роботи немає. У роботі трапляються окремі орфографічні помилки та стилістично невдалі вирази і формулювання, у переліку літературних посилань є роботи більше ніж п'ятирічної давнини. Проте вказані недоліки не порушують цілісність сприйняття роботи та не применшують її теоретичне і практичне значення.

У порядку дискусії вважаю за необхідне поставити такі запитання:

- Чи спостерігали Ви випадки вагітностей у Ваших пацієнток під час проведення терапії (через 3-6 місяців) і яку тактику подальшого нагляду за даною категорією жінок необхідно обрати?
- Який алгоритм впровадження результатів отриманих Вами досліджень у клінічну практику Ви пропонуєте?

9. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Результати проведеного дослідження, які стосуються покращення діагностики та лікування СПКЯ, теоретичні положення та висновки дисертаційного дослідження доцільно використати в учбовому процесі підготовки та перепідготовки медичних фахівців на кафедрах акушерства та гінекології вищих навчальних медичних закладів МОЗ України.

Висновок

Дисертаційна робота Капшук І.М. «Обґрунтування диференційованих підходів до лікування синдрому полікістозних яєчників у жінок залежно від конституціональних особливостей» є самостійною завершеною працею. За методичним рівнем, обсягом проведених досліджень та одержаними результатами, теоретичною і практичною значущістю основних положень, висновків і практичних рекомендацій вона відповідає вимогам пунктів 9 та 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567. Отже, Капшук Ірина Миколаївна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

завідувач кафедри акушерства та гінекології

ПВНЗ «Київський медичний університет

УАНМ», д. мед. н., професор

А. Я. Сенчук

Підпис засвідчую.

учений секретар,

кандидат філософських наук

С.П. Пилипенко

ПІДПИС
ЗАСВІДЧУЄ
НАЧАЛЬНИК
БАЗИЧЕН О.А.

13.01.2016р

вх. 14.01.16р